

Internetes adatbázisok a Magyar Tudománytörténeti és Egészségtudományi Intézet összeállításában

Dr. Gazda István CSc

Magyar Tudománytörténeti és Egészségtudományi Intézet
tudomanytortenet@gmail.com

DOI 10.23716/TT0.21.2017.12

Absztrakt:

Az 1994-ben alakult intézet gondozásában eddig mintegy 120 nagyobb tudománytörténeti-orvostörténeti könyv jelent meg nyomtatásban, ezen túlmenően pedig másfél száz kutatási anyag, köztük nagy bibliográfiai összeállítások készültek el online formában. Az intézet munkájában eddig 54 kutató vett részt, kutatásaik többségét az interneten is hozzáférhetővé tették: 65 darabot a Magyar Elektronikus Könyvtárban (mek.oszk.hu), 110 anyagot az Akadémiai Könyvtár Repozitóriumában (real.mtak.hu), mintegy 10 ezer oldalnyi szöveget a debreceni egyetem orvosi karának anyagában (olvasmanytar.orvostortenet.hu), mintegy 10 könyvnyi anyagot a Jedlik Ányos Társaság honlapján (jedliktarsasag.hu), más kötetek a Magyar Orvostörténelmi Társaság honlapján (mot.tudomanytortenet.hu) találhatóak, számos bibliográfiát pedig a Kaleidoscope online periodikában publikáltak.

Kulcsszavak: tudománytörténet, technikatörténet, orvostörténet, bibliográfiák

Keywords: History of Science, History of Technology, History of Medicine, Bibliographies

Az Intézetben feldolgozásra került 532 darab 18–19. századi orvosi disszertáció azok teljes szövegével együtt,¹ nagyszámú külföldön bejelentett régi villamosságtani szabadalom teljes szövegükkel együtt² (ezek többsége Magyarországon eddig ismeretlen volt), továbbá 1542 darab régi

¹ disszertaciok.orvostortenet.hu

² szabadalmak.tudomanytortenet.hu

villamosságtani tanulmány teljes szöveggel.³ Az intézet más, digitalizált anyagait honlapján tette közzé.⁴

Ami az interneten is hozzáférhető, intézeti kiadású szakkönyveket illeti, azok szakcsoportok szerint a következők:

- Intézménytörténetek
- Matematikatörténetek
- Fizikatörténetek
- Csillagásztörténetek
- Kémiotörténetek
- Biológia történetek
- Földtudományok története
- Technikatörténetek
- Állatorvostudomány története
- Humán orvoslás története
- Általános tudománytörténet
- Művelődéstörténet
- Tudósi életművekhez kötődő művelődéstörténeti feldolgozások (a tudósok betűrendjében)
- Kapcsolattörténetek
- Helytörténetek

Intézménytörténetek

A Magyar Tudományos Akadémia reáltudományos kutatásainak összegzése az Akadémia megindulásától kezdődően, rövid kitérővel az 1825 előtti előzményekre is:

VEKERDI LÁSZLÓ: A Tudománynak háza vagyon
<http://mek.oszk.hu/05400/05455/index.phtml>

A Magyar Tudományos Akadémia valamennyi reformkori kiadványa, beleértve a könyveket, évkönyveket, névkönyveket, folyóiratokat és a testület hivatalos kiadványait is. A megjelölt digitalizált anyagok egyben rámutatnak arra is, hogy ezek a művek teljes szövegükben hol érhetők el (az

³ elektro.tudomanytortenet.hu

⁴ mati.tudomanytortenet.hu

Akadémiai Könyvtár Repozitóriumának REAL-EOD és REAL-J egységében olvashatók el az egykori kiadványok).

GAZDA ISTVÁN: A Magyar Tudományos Akadémia reformkori kiadványai

<http://reformkor.tudomanytortenet.hu/>

<http://real.mtak.hu/17529/>

GAZDA ISTVÁN: A Magyar Tudós Társaság elveszettnek hitt 1848-as magyar nyelvtankönyvei.

<http://real.mtak.hu/50248/>

A 19. században mindazokról, akiket az MTA tagjai sorába fogadott, haláluk után rövid megemlékezéseket készítettek, amelyeket a Régi Akadémiai Levéltár meg is őrzött. Ezek a megemlékezések olvashatók el adatbázisunkban, amely évek szerint, tudósok szerint és szakmák szerint is kereshető. És ehhez kapcsolódik még néhány mozzanat az akadémiai főtitkár, Arany János életművéből.

A. SZÁLA ERZSÉBET: Régi akadémikusok (1830–1890)

<http://akademikusok.tudomanytortenet.hu/>

GAZDA ISTVÁN: Az akadémikus melege vágyik. Arany Jánosról

<http://real.mtak.hu/17801/>

Matematikatörténetek

Készítettünk egy bibliográfiát az egyetemes matematikatörténet magyar nyelven olvasható főbb forrásmunkáiról.

GAZDA ISTVÁN (összeáll.): A matematika egyetemes történetének magyarországi irodalma

<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=136>

A matematika és a csillagászat ókori történetének egyik legkiválóbb kutatója, a Magyar Tudománytörténeti és Egészségtudományi Intézet alapító elnöke, Szabó Árpád volt. Születése 100. évfordulója tiszteletére állítottuk össze a műveit bemutató emlékkönyvet:

Emlékkötet Szabó Árpád születésének 100. évfordulójára

<http://real.mtak.hu/21005/>

A felsőfokú oktatási intézmények számára készítettünk egy breviáriumot a magyar matematika klasszikus századairól:

A magyar matematika klasszikusai

<http://mek.oszk.hu/05400/05407/>

Bolyai Farkasról több kötetet is készítettünk, s ezek egy részét digitalizáltuk is. A gondolatébresztő írásait tartalmazó kötet különösen filozófiatörténeti és nyelvtörténeti szempontból értékes összeállítás, ezek az írásai ilyen jellegű gyűjtésben most első alkalommal készültek el:

Gondolatébresztő írások Bolyai Farkastól

<http://real.mtak.hu/29995/>

Igyekeztünk összeállítani a Bolyai Farkas életmű-bibliográfiát is, ezen belül mindenképpen kiemelendő, hogy híres kétkötetes művének, a Tentamennek megjelenéstörténetét elsőik között igyekeztünk tisztázni:

GAZDA ISTVÁN (összeállította): Bolyai Farkas (1775–1856) életében megjelent szépirodalmi és tudományos könyvei, dolgozatai, emlékbeszédei és más nyomtatott anyagai.

<http://mek.oszk.hu/05200/05212/>

Bolyai Farkas fiáról, Bolyai Jánosról szintén több művet állítottunk össze és digitalizáltunk, ezekben jó néhány eddig ismeretlen kézirat szerepel, amelyeket nekünk volt módunk elsőként sajtó alá rendezni, ezek között említjük a néhai Kiss Elemér által feltárt azon Bolyai-iratokat, amelyek a szerző korábbi köteteiben nem szerepelnek, nálunk jelentek meg először:

ÁCS TIBOR: Bolyai János új arca – a hadi mérnök

<http://real.mtak.hu/18396/>

KISS ELEMÉR – OLÁH-GÁL RÓBERT: Újabb fejezetek Bolyai János életművéből.

<http://real.mtak.hu/30032/>

Más erdélyi matematikusok életművét foglalta össze Oláh-Gál Róbert, ezt a munkát is digitalizáltuk:

OLÁH-GÁL RÓBERT: *Források az erdélyi magyar matematikai élet 1785–1918 közötti történetéhez.*

<http://real.mtak.hu/30393/>

Három fontos bibliográfiát is ebbe a csoportba sorolhatunk, az egyik a Fejér Lipót-bibliográfia, a másik a Réthy Mór-bibliográfia, a harmadik a Jelitai József-bibliográfia.

SRAGNER MÁRTA: Fejér Lipót (1880–1959) matematikus, Kossuth-díjas akadémikus műveinek és szakcikkeinek bibliográfiája
<http://mek.oszk.hu/05200/05207/#>

OLÁH-GÁL RÓBERT – GAZDA ISTVÁN – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: Réthy Mór (1846–1925) fizikus, matematikus, egyetemi tanár, akadémikus önéletrajza és életmű-bibliográfiája
<http://real.mtak.hu/15476/>

GAZDA ISTVÁN – GYARMATI BÉLA: Jelitai Woyciechowsky József (1889–1944) matematikorténész, csillagásztörténész, egyetemi magántanár rövid életrajza és tudománytörténeti publikációinak bibliográfiája.
<http://real.mtak.hu/19913/>

Fizikátörténetek

A fizika egyetemes története témakörében készültek Abonyi Iván és Füstöss László kötetei.

ABONYI IVÁN: Fejezetek a fizika 17–19. századi történetéből
<http://real.mtak.hu/34573/>

FÜSTÖSS LÁSZLÓ: A maxwelli elektromágnesség és magyarországi fogadtatása
<http://real.mtak.hu/18300/>

ABONYI IVÁN: Fejezetek a fizika 20. századi történetéből
<http://real.mtak.hu/34574/>

Einstein életművéhez kapcsolódóan két anyagot digitalizáltunk, az egyik Einstein korai hazai interpretátorainak a magyarázatait tartalmazza, a másik pedig egy nagy bibliográfia.

GAZDA ISTVÁN (összeállította): Einstein és a magyarok
<http://real.mtak.hu/19226/>

GAZDA ISTVÁN: Einstein elméletének magyarországi interpretátorai 1907–1945. Az új világkép hazai percepciója
<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=172>

Ehhez a témakörhöz tartozik a fizika egyetemes történetéről magyar nyelven hozzáférhető nagyobb írások bibliográfiája:

GAZDA ISTVÁN (összeállította): A fizika egyetemes történetének magyar nyelvű irodalma
<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=153>

A magyarországi fizika történetéhez kapcsolódóan két általános művet állítottunk össze, az egyik egy breviárium, a másik a fizikai szakirodalom fejlődését mutatja be.

A magyarországi fizika klasszikus századai. Oktatási segédkönyv
<http://mek.oszk.hu/05300/05392>

BATTA ISTVÁN: A fizikai tudományok hazai latin és magyar nyelvű irodalmának története 1867-ig
<http://real.mtak.hu/18283/>

M. Zemplén Jolánnak a felvidéki fizika történetéről írt monográfiájának javított és bővített változata csak digitális formában készült, s ehhez kapcsolódik a professzornő életművét összefoglaló bibliográfia.

M. ZEMPLÉN JOLÁN: A felvidéki fizika története 1850-ig
<http://real.mtak.hu/34201/>

GAZDA ISTVÁN – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: M. Zemplén Jolán (1911–1974) fizikus, fizikátörténész, akadémiai doktor, az első magyarországi női fizikaprofesszor rövid életrajza és életmű-bibliográfiája
<http://real.mtak.hu/15459/>

Jedlik Ányos életművét több kötetben is feldolgoztuk, s ezeket digitalizáltuk.

Jedlik-bibliográfia
<http://mek.oszk.hu/05200/05229/index.phtml>

VEREBÉLY LÁSZLÓ: Jedlik Ányos két úttörő találmányáról [Ányos Jedlik's zwei Pioniererfindungen] [Ányos Jedlik, a Hungarian pioneer of electricity]

<http://real.mtak.hu/31039/>

Jedlik előadásai a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Vándorgyűlésein

<http://real.mtak.hu/30044/>

HOLENDA BARNABÁS: Jedlikről (magyarul és németül)

<http://real.mtak.hu/30429/>

KIRÁLY ÁRPÁD (összeállította): Jedlik Ányos emlékezete. + Jedlik Ányos tisztelete.

<http://mek.oszk.hu/05200/05230/index.phtml>

MAYER FARKAS OSB: Epizódok Jedlik Ányos életéből

<http://real.mtak.hu/29849/>

SZÉKÁCS ISTVÁN (szerk.): Jedlik Ányos kéziratai

<http://keziratok.jedliktarsasag.hu/>

SZÉKÁCS ISTVÁN (szerk.): Jedlik kéziratban fennmaradt útinaplóiból

<http://real.mtak.hu/30428/>

Jedlik Ányos bölcsészkar dékán és Korányi Frigyes orvos naplófeljegyzései az 1848/49-es eseményekről

<http://real.mtak.hu/29944/>

Eötvös Loránd fizikai és geofizikai kutatásai mellett a természet nagy szerelmese is volt. E témában készült az egyik kötetünk, a másik pedig a neves 20. századi elméleti fizikus, Györgyi Géza életművét mutatja be.

KIS DOMOKOS DÁNIEL: A természetszerető Eötvös Loránd. Levéltári és kéziratári kutatások

<http://real.mtak.hu/50690/>

KOVÁCS LÁSZLÓ: Györgyi Géza (1930–1973). Egy kivételes elméleti fizikusi életpálya

<http://real.mtak.hu/34427/>

Csillagásztörténetek

Ennek a témakörnek is elkészítettük a breviáriumát, amely a Magyar Elektronikus Könyvtárban érhető el. Ehhez kapcsolódik kolléganőnk, Sragner Márta főszerkesztésével készülő, folyamatosan bővülő csillagásztörténeti bibliográfia és a napórák katalógusa is.

A magyar csillagászat történetéből. Oktatási segédkönyv.

<http://mek.oszk.hu/05300/05391/index.phtml>

SRAGNER MÁRTA – KESZTHELYI SÁNDOR et. al.: A csillagászat magyar nyelvű bibliográfiája. (Készül a MATI közreműködésével.)

<http://csimabi.csillagaszat.hu/cs-onlin.htm>

KESZTHELYI SÁNDOR: Napórak Magyarországon. A rögzített napórak katalógusa.

<http://www.mek.oszk.hu/00500/00561/html/>

A csillagászat történetének egyik legkiválóbb hazai kutatója Vargha Domokosné volt. Művei közül a Zách Jánosról készült monográfia jelent meg Intézetünk gondozásában. E monográfia digitalizált változatban is hozzáférhető. Elkészítettük Vargha Domokosné életmű-bibliográfiáját is.

VARGHA DOMOKOSNÉ: Zách János Ferenc csillagász

<http://real.mtak.hu/18416/>

GAZDA ISTVÁN – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: Vargha Domokosné (1931–2010) csillagásztörténész, könyvtáros rövid életrajza és tudománytörténeti írásainak bibliográfiája

<http://real.mtak.hu/18410/>

Sragner Márta több kiváló hazai csillagász életmű-bibliográfiáját készítette el, rendkívüli gondossággal, ezek digitalizált változatai is hozzáférhetők.

SRAGNER MÁRTA: Gothard Jenő bibliográfia. 3. javított kiadás

<http://www.csillagaszat.hu/csilltort/magyar-csillagaszattortenet/magyar-19-20-sz-csillagaszata/gothard-jeno-bibliografia-2009/>

SRAGNER MÁRTA: Gothard Sándor (1859–1939) mezőgazdász, agrártudományi szakíró, természettudós önálló műveinek és cikkeinek bibliográfiája

<http://mek.oszk.hu/05200/05219>

SRAGNER MÁRTA: Lakits Ferenc (1850–1920) csillagász, csillagászat-történész, természettudós műveinek és szakcikkeinek bibliográfiája

<http://mek.oszk.hu/05300/05363/index.phtml>

SRAGNER MÁRTA: Kulin György (1905–1989) csillagász köteteinek és jelentősebb írásainak jegyzéke

<http://mek.oszk.hu/05300/05334/index.phtml#>

SRAGNER MÁRTA: Kövesligethy Radó bibliográfia

<http://www.csillagaszat.hu/wp-content/uploads/2014/01/20140129-kovesligethy-bibliografia.pdf>

Kémiatörténetek

A kéziratban maradt kémiatörténeti életművek közül Szathmáry László hagyatékát és életmű-bibliográfiáját igyekeztünk feldolgozni.

SZATHMÁRY LÁSZLÓ: Régi magyar vegytudorok. Szerk.: A. SZÁLA ERZSÉBET, PERJÁMOSI SÁNDOR, CSÍZI KATALIN

<http://mek.oszk.hu/05400/05440/index.phtml>

SZATHMÁRY LÁSZLÓ (1880–1944) vegyészmérnök, a kémia története első hazai egyetemi doktora, kémiatörténész, a Budapesti Kereskedelmi Akadémia tanára, a Magyar Kémikusok Egyesülete könyvtárosa, a Kis Akadémia vezetője rövid életrajza és kémiatörténeti írásainak bibliográfiája

<http://real.mtak.hu/17480/>

Felkérésünkre Móra László és Próder István egy nagy kronológiát állított össze, digitalizált változata bővebb, mint a nyomtatott anyag, s ehhez kapcsolódik még egy tájékoztató bibliográfia is.

MÓRA LÁSZLÓ – PRÓDER ISTVÁN – GAZDA ISTVÁN: A magyar kémia és vegyipar kronológiája.

<http://real.mtak.hu/20628/>

Tájékoztató irodalom a magyarországi kémia és vegyipar történetének tanulmányozásához.

<http://mek.oszk.hu/05400/05444>

A fenti anyagokhoz kapcsolódik egy bibliográfia is, amely a régi magyar kémiai műveket mutatja be.

GAZDA ISTVÁN: A magyar nyelvű kémiai irodalom korai korszakai

<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=81>

Kollégánk, Paczolay Gyula segítségével kutattuk Nyulas Ferenc életművét.

PACZOLAY GYULA: Öt tanulmány az első magyar nyelvű analitikai kémiai munka szerzőjéről, Erdély főorvosáról, Nyulas Ferencről (1758–1808)

<http://real.mtak.hu/29915/>

Beck Mihály akadémikus számos új kutatási eredményt adott közre a Than Károlyról szóló kötetében, amelyet egy bibliográfiával tettünk teljesebbé. A képanyag az azóta megnyílt Than-emlékház anyagát is bemutatja.

BECK MIHÁLY: Than Károly élete és munkássága

<http://real.mtak.hu/14464>

<http://than.tudomanytortenet.hu/>

BECK MIHÁLY – GAZDA ISTVÁN – PERJÁMOSI SÁNDOR – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: Than Károly (1834–1908) kémikus, gyógyszervegyész, egyetemi tanár, akadémikus életmű-bibliográfiája

<http://real.mtak.hu/14466/>

Biológiatörténetek

Az Intézet néhány kutatása kapcsolódik a biológia történetéhez, ezek között nagyon értékes a Petényi Salamon Jánosról készült monográfia, és annak digitalizált változata, valamint a Petényi-bibliográfia.

MÉSZÁROS FERENC (összeállította): Petényi Salamon János (1799–1855) zoológus, akadémikus, a hazai madártani és őslénytani kutatások megalapozója írásaiból. Herman Ottó bevezető tanulmányával.

<http://real.mtak.hu/20677/>

PETÉNYI JÁNOS SALAMON (1799–1855) akadémikus, madártani kutató könyveinek és cikkeinek bibliográfiája

<http://mek.oszk.hu/05400/05415/>

Sragner Márta több neves természettudós életmű-bibliográfiáját is elkészítette.

SRAGNER MÁRTA: Chernel István (1865–1922) a madártan kutatója

<http://mek.oszk.hu/05100/05144/#>

SRAGNER MÁRTA: Emlékezés egy pécsi természettudósra, Lambrecht Kálmánra

<http://mek.oszk.hu/05300/05365/index.phtml>

<http://mek.oszk.hu/05300/05364/index.phtml>

SRAGNER MÁRTA: Gorka Sándor (1878–1945) biológus, biológiatörténész, természettudós önálló műveinek és szaccikkeinek bibliográfiája

<http://mek.oszk.hu/05200/05213>

Földtudományok története

Ebben a témakörben készült egykori munkatársunk, Csíky Gábor tanulmányainak válogatott gyűjteménye, s felkérésünkre állított össze egy gyűjteményt Nemerkenyi Antal id. Lóczy Lajosról.

CSÍKY GÁBOR: A földtudományok honi történetéből, különös tekintettel az erdélyi tudományosságra

<http://mek.oszk.hu/05100/05181/index.phtml>

NEMERKÉNYI ANTAL (összeáll.): Id. Lóczy Lajos emlékezete

<http://mek.oszk.hu/05300/05389>

Ehhez a szakterülethez kapcsolódik Sragner Márta által összeállított három másik életmű-bibliográfia.

SRAGNER MÁRTA: Prinz Gyula bibliográfia

<http://mek.oszk.hu/05400/05418/index.phtml>

SRAGNER MÁRTA: A 100 éve született Bendefy László élete és művei

<http://mek.oszk.hu/05100/05115>

SRAGNER MÁRTA: Jakucs László (1926–2001) karsztkutató, barlangkutató, geológus, egyetemi tanár irodalmi munkássága
<http://mek.oszk.hu/05200/05221/>

Technikatörténetek

Első helyen a konferenciánk témájához kapcsolódóan kell megemlítenünk a Vámos Éva életmű-bibliográfiát.

GAZDA ISTVÁN – PÓK ANDREA: Vámos Éva (1950–2015) muzeológus, történész, technikatörténész, kandidátus életmű-bibliográfiája
<http://real.mtak.hu/49099/>

Szála Erzsébet egyik monográfiájában fejezeteket közöl Sopron tudomány- és technikatörténetéről, egy másikban pedig a régi magyar szabadalmakról szól.

SZÁLA ERZSÉBET: Sopron tudomány- és technikatörténetéből.
<http://mek.oszk.hu/02000/02058/index.phtml>

A. SZÁLA ERZSÉBET (Szerk.): Fejezetek a magyar szabadalomtörténetből
<http://mek.oszk.hu/05300/05393/index.phtml>

Antal Ildikó technikatörténész több adatbázist is összeállított az Intézet munkatársaival együtt. Ezek mindenképpen segítik majd a további technikatörténeti kutatásokat. A Bláthy szabadalmait bemutató adatbázis nagy része eddig teljesen ismeretlen volt a magyar kutatók előtt.

ANTAL ILDIKÓ: A magyar villamosenergia-ipar kialakulása 1878–1895
<http://real.mtak.hu/30122/>

ANTAL ILDIKÓ: A magyar villamosenergia-ipar kialakulása 1896–1914
<http://real.mtak.hu/30124/>

ANTAL ILDIKÓ: Magyar műszaki alkotók által külföldön bejelentett és elfogadott főbb szabadalmak
<http://szabadalmak.tudomanytortenet.hu>

ANTAL ILDIKÓ (Összeáll.): Bláthy Ottó külföldi szabadalmai.
<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=137>

ANTAL ILDIKÓ: Az 1896 és 1914 között Magyarországon működő villamosenergia-ipari vállalatok és főbb tisztségviselőik
<http://villamosipar.tudomanytortenet.hu/hu/>

ANTAL ILDIKÓ: A magyar villamosság-tan-elektrotechnika 1945 előtti történetének adatbázisa: <http://elektro.tudomanytortenet.hu/>

A Magyar Elektrotechnikai Múzeum több kiadványát Intézetünk digitalizálta.

ÚJHÁZY GÉZA: Őstranszformátorok
<http://real.mtak.hu/31042/>

KIRÁLY ÁRPÁD: Gólyavédelem a villamoshálózatokon
<http://real.mtak.hu/31043/>

Intézetünk és az Országos Széchényi Könyvtár közösen dolgozta fel Edison 1911-es budapesti látogatásának dokumentumait.

1911-ben Edison itt járt Budapesten. Edison in Hungary
<http://real.mtak.hu/29413/>

Az ipartörténeti-technikatörténeti irodalom feldolgozásának egyik fontos állomása az a bibliográfia, amely Intézetünk közreműködésével készült.

SRAGNER MÁRTA – GAZDA ISTVÁN: A magyar ipartörténeti irodalom négy évtizede, 1945–1985: <http://real.mtak.hu/42627/>

Állatorvostudomány története

Ebben a témakörben jelent meg Karasszon Dénes kétkötetes munkája, amelynek bibliográfiai része az eddig legteljesebb állatorvostudomány-történeti feldolgozás, s szorosan kapcsolódik Magyary-Kossa Gyula életművéhez.

KARASSZON DÉNES: Az 1944 előtt munkálkodó állatorvostörténészeinkről. (A magyar állatorvoslás kultúrtörténete I.)
<http://real.mtak.hu/18048/>

KARASSZON DÉNES: A magyarországi történeti értékű állatorvostudományi irodalom bibliográfiája 1574–1944. (A magyar állatorvoslás kultúrtörténete II.)
<http://real.mtak.hu/17958/>

GAZDA ISTVÁN – PERJÁMOSI SÁNDOR: Magyary-Kossa Gyula (1865–1944) orvos, farmakológus, a méregtan magántanára, orvostörténész, akadémikus, az állatorvosi akadémia professzora életmű-bibliográfiája. Bevezető tanulmányokkal.
<http://real.mtak.hu/21862/>

Humán orvoslás története

Számos anyagot digitalizáltunk ebben a kategóriában, közte bibliográfiákat, egy-egy eseményhez kapcsolódó orvostörténeti leírásokat, kiemelkedő személyek bio-bibliográfiáit, társaság-történeti és közegészségügy-történeti anyagokat. Ezeket soroljuk fel az alábbiakban, néhány kategóriába sorolva.

Több témakört felölelő nagyobb összeállítások

A múlt magyar orvostörténetészei. Tanulmánygyűjtemény.
<http://mot.tudomanytortenet.hu>

PATAKI JENŐ: Az erdélyi orvoslás kultúrtörténetéből
<http://mek.oszk.hu/05400/05413/index.phtml>

KISS LÁSZLÓ: A jó palócok és tót atyafiak orvosai
<http://real.mtak.hu/25263/>

DÖRNYEI SÁNDOR: A magyar gyógyszerészettörténeti irodalom 1944-ig
http://gyogyszeresztortenet.hu/letolt/Magyar_gyogyszerettorteneti_irodalom.pdf

Orvostörténeti olvasmánytár
<http://olvasmanytar.orvostortenet.hu/>

Szállási Árpád orvostörténeti tanulmányai
<http://szallasi.orvostortenet.hu/>

SZÁLLÁSI ÁRPÁD: Magyar írók orvosai
<http://mek.oszk.hu/05400/05439>

Régi orvosdoktori disszertációk (1729–1849)
<http://disszertaciok.orvostortenet.hu/>

KAPRONCZAY KATALIN – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: Száz év orvosi irodalma, 1750–1850
<http://real.mtak.hu/34450/>

Egy-egy eseményhez köthető orvostörténeti anyagok

TAKÁTS LÁSZLÓ: A Rákóczi-szabadságharc egészségügye
<http://mek.oszk.hu/05400/05419/index.phtml>

BALÁZS PÉTER: Mária Terézia 1770-es egészségügyi alaprendelete
<http://real.mtak.hu/30273/>

SCHULTHEISZ EMIL – MAGYAR LÁSZLÓ ANDRÁS: Orvosképzés a nagyszombati egyetemen, 1769–1777
<http://real.mtak.hu/17803/>

BALÁZS PÉTER: Egészségügyi szabályozás a XVIII. század végén
<http://real.mtak.hu/39150/>

Az 1848/49-es szabadságharc egészségügye és honvédorvosai. Tanulmánygyűjtemény.
<http://mek.oszk.hu/05100/05112/index.phtml>

Háború és orvoslás. Az I. világháború katonaegészségügye, annak néhány előzménye és utóélete. Orvostörténeti tanulmányok.
<http://real.mtak.hu/52116/>

Az I. világháború magyar orvosi emlékeiből. Naplók, kéziratok visszaemlékezések, szakcikkek.
<http://real.mtak.hu/52117/>

Semmelweis Ignáchoz kötődő feldolgozások

Semmelweis Ignác emlékezete. Tanulmánygyűjtemény.
<http://mek.oszk.hu/05400/05427/index.phtml>

Semmelweis Ignác magyar nyelvű szaktanulmányai az *Orvosi Hetilap* 1858–1865-ös évfolyamaiban
<http://semmelweis.ortortenet.hu/>
<http://real-eod.mtak.hu/1188/>

GAZDA ISTVÁN: Semmelweis Ignác nyomtatásban megjelent önálló művei
<http://real.mtak.hu/29713/>

BENEDEK ISTVÁN: Semmelweis betegségről és a semmelweisi tanok időszerűségéről
<http://real.mtak.hu/30826/>

KAPRONCZAY KÁROLY (összeáll.): Semmelweis
<http://real.mtak.hu/25576/>

Más orvosi-orvostörténeti életművek feldolgozásai

Wesziprémi István (1723–1799) emlékezete halálának 200. évfordulóján. Tanulmánygyűjtemény
<http://mot.tudomanytortenet.hu>

SZÁLLÁSI ÁRPÁD (sajtó alá rend.): Feichtinger Sándor doktor önéletírása.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/EsztergomKonyvek_033/?pg=0&layout=s

Az orvos Batthyány-Strattmann László
<http://mot.tudomanytortenet.hu>

GAZDA ISTVÁN – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: Schultheisz Emil (1923–2014) orvos, orvostörténész, professor emeritus rövid életrajza és életmű-bibliográfiája
<http://real.mtak.hu/12918/>

Tardy Lajos orvostörténeti vizsgálódásai
<http://real.mtak.hu/13454/>
<http://real.mtak.hu/29847/>
<http://tardy.orvostortenet.hu/>

Három orvostörténész köszöntése. (Karasszon Dénes, Birtalan Győző, Szállási Árpád)
<http://real.mtak.hu/18215/>

KAPRONCZAY KÁROLY (vál.): Az orvostörténész, művelődéstörténész és tudományszervező Antall József írásaiból. Sajtó alá rend.: GAZDA ISTVÁN
<http://real.mtak.hu/21009/>
<http://antall.orvostortenet.hu/>

Közegészségügy története, orvostudományi társaságok

GAZDA ISTVÁN – KAPRONCZAY KÁROLY: A modern hazai közegészségügy kialakulása 1867–1896. Tanulmányok és dokumentumok a 150 éve megindult egészségügyi reformról.
<http://real.mtak.hu/46712/>

KAPRONCZAY KÁROLY: A magyarországi közegészségügy története
<http://kozeu.tudomanytortenet.hu/>

100 éves a Magyar Sebész Társaság: <http://real.mtak.hu/18126/>

KAPRONCZAY KÁROLY (szerk.): 50 éves a Magyar Orvostörténelmi Társaság
<http://real.mtak.hu/31173/>

Általános tudománytörténet

GAZDA ISTVÁN: Bevezetés a reáltudományok történetének magyarországi könyvészetébe. Oktatási segédkönyv
<http://real.mtak.hu/30058/>

GAZDA ISTVÁN: Magyar tudománytörténet. Segédkönyv a felsőoktatási intézmények számára
<http://magyar.tudomanytortenet.hu/>

Pannóniai Féniesz. Első nyomtatott tudományos könyveink (16–19. század)
<http://real.mtak.hu/17805/>

GAZDA ISTVÁN: A magyar tudománytörténet-írás 19. századi forrásai
<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=48>

GAZDA ISTVÁN: Tudománytörténeti kiadványok a XIX. századi Magyarországon.
<http://real.mtak.hu/18299/>

GAZDA ISTVÁN: Könyvészeti alapok a 19. századi magyarországi tudománytörténeti kutatásokhoz. 1800 és 1900 között kiadott hazai bibliográfiák, repertóriumok és nyomtatott könyvtári katalógusok I–III.
<http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=rovat&rovatid=48>

Művelődéstörténet

A művelődéstörténet egy-egy szakágához kötődő munkák

GAZDA ISTVÁN: Magyar kultúratörténet. Felsőoktatási segédkönyv:
<http://real.mtak.hu/19529/>

SZENTPÉTERY IMRE: A kronológia kézikönyve
<http://mek.oszk.hu/05400/05442/index.phtml#>

FEHÉR KATALIN: Népfelvilágosító törekvések Magyarországon 1777–1849

<http://www.drfeherkatalin.hu/upld/Nepfelvilagosito%20torekvesek.pdf>

Diákok a tudományos kutatás kapujában

<http://real.mtak.hu/18329/>

ÁCS TIBOR: A reformkor hadikultúrájáról

<http://real.mtak.hu/18414/>

GAZDA ISTVÁN: Könyvkereskedők a régi Váci utcában (készült 1988-ban, digitalizálták 2002-ben)

<http://mek.oszk.hu/01600/01609/index.phtml>

VEKERDI LÁSZLÓ: „Az ember — gondolkodó nádszál”. A magyar művelődéstörténet országútján

<http://vekerdi-muvelodestortenet.tudomanytortenet.hu/>

BAÁN KÁLMÁN – KÓCZY T. LÁSZLÓ – GAZDA ISTVÁN: Magyar családtörténeti és címertani irodalom 1561–1944 (Készült 1984-ben, digitalizálva 2012-ben)

https://adtplus.arcanum.hu/hu/collection/CsaladHely_AltalanosCsaladtortenet/

HORVÁTH J., JÓZSEF: Az ókori görög és latin irodalom Magyarországon. Az 1536 és 1984 között magyarra lefordított önálló művek bibliográfiája.

<http://real.mtak.hu/19912/>

GAZDA ISTVÁN: Tudománytörténet a magyar művelődéstörténetet összegző nagyobb munkákban

<http://real.mtak.hu/31061/>

Tudósi életművekhez kötődő művelődéstörténeti feldolgozások

(a tudósok betűrendjében)

V. MOLNÁR LÁSZLÓ: Ács Tivadar (1901–1974) művelődéstörténeti munkássága

<http://real.mtak.hu/18133/>

<http://real.mtak.hu/18195/>

V. MOLNÁR LÁSZLÓ – GAZDA ISTVÁN: Apáczai Csere János műveinek kiadásai és a róla szóló irodalom válogatott bibliográfiája 2002-ig
<http://real.mtak.hu/18089/>

Brassai Sámuel munkássága
<http://mek.oszk.hu/05100/05143/index.phtml>

GAZDA ISTVÁN – HEGEDŰS LAJOS – PERJÁMOSI SÁNDOR: Ernyey József (1869–1945) gyógyszerésztörténész, botanikatörténész, orvostörténész, numizmatikus, néprajzi kutató, a szlavisztika tudósa, a Magyar Természettudományi Múzeum első főigazgatója, a történelem segédtudományai elismert művelőjének rövid életrajza és életmű-bibliográfiája
<http://real.mtak.hu/16088/>

HÍDVÉGI VIOLETTA (összeáll.): A tudós, könyvtáralapító, kultúraközvetítő Kultsár István
<http://mek.oszk.hu/05300/05362/index.phtml>
<http://mek.oszk.hu/05400/05452/index.phtml>

GAZDA ISTVÁN – BODORNÉ SIPOS ÁGNES: Szabó Árpád (1913–2001) klasszikus filológus, ókortudós, matematika-történész, csillagásztörténész, műfordító, akadémikus rövid életrajza és életmű-bibliográfiája
<http://real.mtak.hu/13887/>

GAZDA ISTVÁN: Széchenyi István felmenői, testvérei, iskolai évei, utazásai, gyermekei
<http://real.mtak.hu/42277/>

A. SZÁLA ERZSÉBET (szerk.): A tudománytörténész id. Szily Kálmán. (Benne: Szily Kálmán magánkönyvtárának Pécsre került darabjai.)
<http://real.mtak.hu/19217/>

GAZDA ISTVÁN: Múltunk öt jeles magyar tudománytörténésze: id. Szily Kálmán, Heller Ágoston, Batta István, Jelitai József, Szathmáry László.
<http://real.mtak.hu/29736/>

id. Szinnyei József emlékezete. Művelődéstörténeti és sajtótörténeti írásai

<http://mek.oszk.hu/05400/05443>

<http://real.mtak.hu/30128/>

Kapcsolattörténetek

V. MOLNÁR LÁSZLÓ: Magyar-oroszk kulturális kapcsolatok, 1750–1815

<http://real.mtak.hu/19507/>

V. MOLNÁR LÁSZLÓ (szerk.): Fejezetek a magyar-lengyel tudományos kapcsolatok történetéből

<http://mek.oszk.hu/05400/05406>

V. MOLNÁR LÁSZLÓ: Életutak találkozása, 1703–1848

<http://real.mtak.hu/17977/>

KAPRONCZAY KÁROLY: A magyar-lengyel és lengyel-magyar orvosi-közegészségügyi kapcsolatok múltjából

<http://real.mtak.hu/21864/>

Helytörténetek

ALAPI GYULA: Komárom vármegye kultúrtörténetéből

<http://real.mtak.hu/23836/>

BARANYAY JÓZSEF: Kalandozások Komárom vármegyében

<http://real.mtak.hu/23815/>

SZÁLLÁSI ÁRPÁD: II. Rákóczi Ferenc és Ecsed

<http://real.mtak.hu/18212/>

Szinnyei József akadémikus, könyvtártudós komáromi históriái

<http://real.mtak.hu/19532/>

TAKÁTS SÁNDOR: Fejezetek Komárom művelődés- és gazdaságtörténetéből

<http://real.mtak.hu/23651/>

Accessible Online Databases Compiled by the Institute for the History of Hungarian Sciences and Medicine

The Institute was founded 1994. Official website:

<http://mati.tudomanytortenet.hu>

To date 120 books and numerous studies have been published under the aegis of the institute with the involvement of 54 researchers.

Most of the research results are accessible electronically on the following websites:

real.mtak.hu

mek.oszk.hu

jedliktarsasag.hu

mot.tudomanytortenet.hu

kaleidoscopehistory.hu

A selection of the more extensive databases:

olvasmanytar.orvostortenet.hu

disszertaciok.orvostortenet.hu

szabadalmak.tudomanytortenet.hu

elektro.tudomanytortenet.hu

On these websites major research projects accessible electronically are listed by the title.